

İşsizlik oranı Temmuz ayında yüzde 13,4

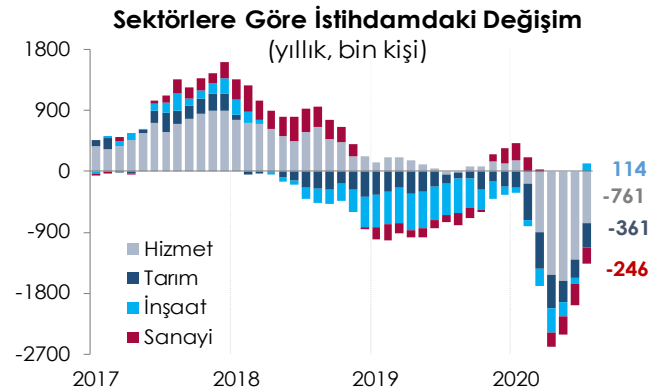
Temmuz ayında (Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarını kapsayan rapor) bir önceki aya göre 0,5 puan azalan işsizlik oranı yüzde 13,4 seviyesi ile aylık bazda yataya yakın açıklandı. İstihdam edilenlerin sayısı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,25 milyon kişi azalarak 27,3 milyon kişi, istihdam oranı ise 2,9 puanlık azalış ile yüzde 43,5 oldu.

Temmuz Ayları

	2009	...	2018	2019	2020
İşsizlik (%)	12,2		10,2	13,0	13,4
MEA İşsizlik (%)	13,4		10,9	13,8	14,1
Tarım Dışı İşsizlik (%)	15,2		12,1	15,3	15,9
Genç Nüfusta İşsizlik (%)	21,7		19,4	24,8	26,1
İşgücüne Katılım (%)	46,7		53,8	53,3	49,0
İşsizlik Sayısı (bin kişi)	2.945		3.315	4.253	4.101

mea: mevsim etkisinden arındırılmış

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilerde, Temmuz ayı işsizlik oranı 0,5 puanlık düşükle yüzde 13,6 seviyesinde gerçekleşerek tarihi yüksek seviyesinden geriledi. Genç nüfustaki işsizlik oranı da 1 puanlık azalışla yüzde 25,8 oldu. Temmuz ayında yıllık bazda istihdam edilenlerin sayısı 1,25 milyon kişi azalırken işgücünün 1,62 milyon kişi azalması işsiz sayısının yıllık bazdaki azalışında etkili oldu. İşgücüne katılma oranı ise yüzde 50,3 ile son altı ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşti.

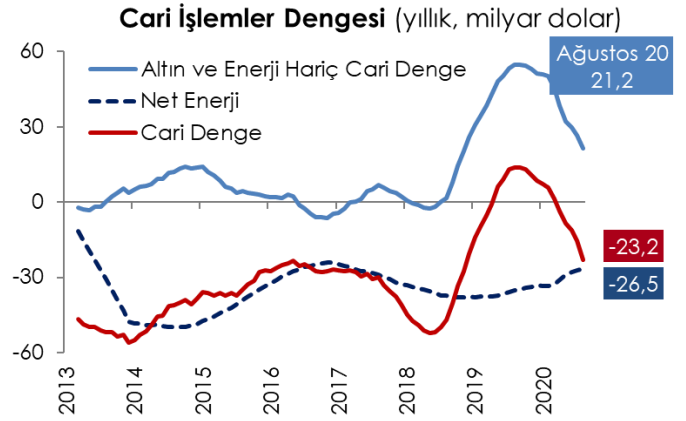
Sektörel bazda istihdam verilerine göre, yıllık bazda en fazla istihdam azalışı 761 bin kişi düşükle hizmet sektörü istihdamında yaşanırken inşaat sektörü istihdamı 2018 yılı Mart ayından sonra ilk defa artış yaşayarak 114 bin kişi yükseldi. Mevsimsellikten arındırılmış verilerde, tarımdışı istihdam Temmuz ayında yıllık bazda 983 milyon kişi düşüş kaydetse de aylık bazda iki aydır üst üste artarak son beş ayın en yüksek seviyesi olan 22 milyon kişiye ulaştı.

İstihdam edilenlerin yüzde 19,4'ü tarım, yüzde 19,6'sı sanayi, yüzde 6,1'i inşaat ve yüzde 54,9'u hizmet sektöründe yer aldı.

Cari İşlemler Açığı Ağustos ayında 4,6 milyar dolar

Ağustos ayında cari işlemler açığı beklentilere (4,6 milyar dolar) paralel biçimde 4,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Temmuz ayına göre cari açık yaklaşık 2,7 milyar dolar artarken, hizmetler dengesindeki 889 milyon dolarlık iyileşmeye rağmen dış ticaret açığındaki 3,4 milyar dolarlık artış etkili oldu. İlk 8 ayda cari işlemler dengesi 26,5 milyar dolar açık verirken geçen yılın aynı döneminde 5,3 milyar dolar fazla vermişti. Aralık ayından bu yana aylık bazda açık veren cari işlemler dengesi Ağustos'ta yıllıklandırılmış olarak 23,2 milyar dolar ile Kasım 2018'den bu yana en yüksek düzeyde açık vermiş oldu.

Yıllık bazda enerji ithalatındaki düşüş ile net enerji

ithalatı 8,8 milyar dolar azalarak 26,5 milyar dolara geriledi. Aynı dönemde altın ithalatı 12,5 milyar dolar artarken net altın ithalatı 17,9 milyar dolara çıktı. Böylece yıllık bazda altın ve enerji hariç cari denge 21,2 milyar dolar oldu.

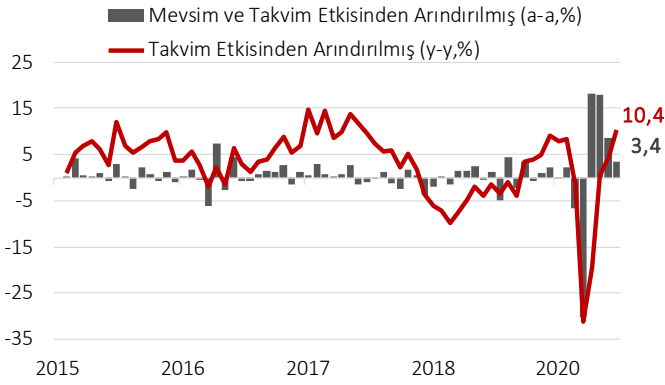
Yıllıklandırılmış verilerde 4,3 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım girişine rağmen portföy yatırımlarından 15,9 milyar dolarlık çıkış yaşanması ve diğer yatırımlar kaleminde 11,5 milyar dolar döviz girişi olması neticesinde finans hesabından nette 188 milyon dolar döviz çıkışı yaşandı.

Sanayi üretimi Ağustos ayında aylık bazda yüzde 3,4 arttı.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Ağustos ayında bir önceki aya göre artış hızında bir miktar ivme kaybederek yüzde 3,4 yükseldi. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre ise Mart ve Nisan aylarındaki daralmadan sonra dört aydır toparlandığını gördüğümüz sanayi üretimi Ağustos ayında ivme kazanarak yüzde 10,4 arttı.

Büyümenin öncül verisi olarak görülen sanayi üretiminde Ağustos ayı verileri, Türkiye ekonomisinin üçüncü çeyrekte pozitif büyümesine yönelik iyimserliğin

Sanayi Üretim Endeksi

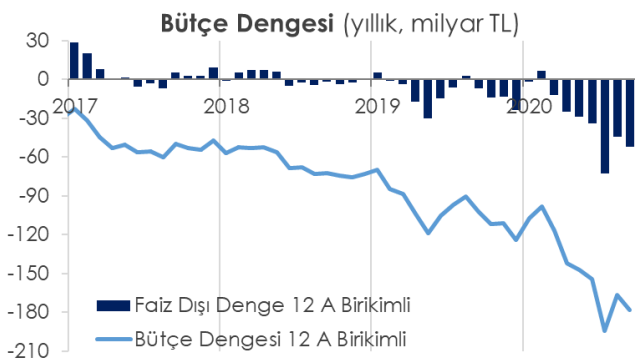
sürmesinde etkili oldu. Öte yandan, sanayi üretiminin seyri için önemli bir sinyal veri olarak takip edilen imalat PMI verisinin Eylül ayında hafif gerilediği görülüyor.

Ağustos ayında sanayi üretiminin aylık bazdaki artışına imalat sanayinin alt gruplarından en büyük katkısı diğer ulaşım araçları, otomotiv, tekstil ve ana metal sanayi imalatı yaptı.

Sanayi Üretim Endeksi Ağustos 2020	TEA yıllık %Δ	MEA aylık %Δ
Toplam sanayi	10,4	3,4
İmalat sanayi	11,4	3,6
Otomotiv	22,7	14,6
Kimya	11,9	5,2
Gıda	7,6	4,7
Tekstil	12,3	6,1
Mobilya	16,2	-1,8
Elektrikli Teçhizat	8,1	-0,2

Merkezi Yönetim Bütçesi Eylül'de 28,2 milyar TL fazla verdi

Eylül ayında bütçe giderleri önceki yıla göre yüzde 34,4 azalırken bütçe gelirleri yüzde 25,1 oranında arttı. Böylece merkezi yönetim bütçesi 29,7 milyar TL açık verirken faiz dışı denge 13,5 milyar TL açık verdi. Ocak-Eylül döneminde ise bütçe giderleri yüzde 17,6 artarken bütçe gelirleri yüzde 11,6 arttı. Yılın ilk sekiz ayında bütçe açığı 140,6 milyar TL olurken 12 aylık birikimli açık 178,5 milyar TL oldu. Yeni Ekonomi Programında 2020 yılı için bütçe açığının 239,2 milyar TL olacağı tahmin edilmekte.

TCMB Beklenti Anketi

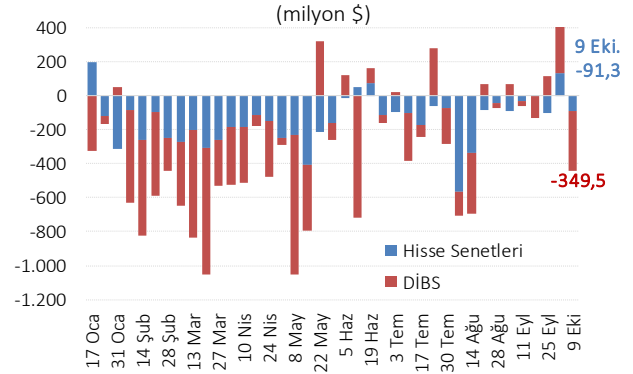
TCMB Beklenti Anketinde aylık TÜFE artışı beklentisinin yüzde 1,62 olması ile Ekim ayı yıllık enflasyonun yüzde 11,3'e ineceği hesaplanmaktadır. (Eylül'de yıllık TÜFE artışı yüzde 11,75). 2020 yıl sonu enflasyonu beklentisi yüzde 11,76'ya çıkarırken, yıl sonu dolar/TL kuru tahmini de 7,9067 oldu.

Yıl sonu büyüme tahmini Ağustosta -%1,6 iken Ekim ayında -%0,8'e yükseldi. Gelecek yıl büyüme beklentisi de 4,1 oldu. Yıl sonu cari açık beklentisi 22,75'ten 28,19'a yükseldi.

Haftalık Para, Banka ve Menkul Kıymet İstatistikleri

9 Ekim ile biten haftada yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında net 91,3 milyon dolar, DİBS piyasasında ise 349,5 milyon dolar net satış gerçekleştirildi. Yurt dışı yerleşiklerin portföyünde 5,40 milyar dolar DİBS ve 20,38 milyar dolar hisse senedi bulunmakta.

Yurt Dışı Yerleşiklerin Hisse ve DİBS Portföyü

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH) bir önceki haftaya göre 60 milyon dolar artış göstererek 246,5 milyar dolara yükselirken toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 53,6 oldu. DTH, yurt içi gerçek kişilerde 1,25 milyar dolar artarken yurt içi tüzel kişilerde 1,15 milyar dolar azaldı.

TCMB'nin brüt döviz rezervi haftalık bazda 290 milyon dolar azalışla 41,1 milyar dolara olurken, altın dahil toplam brüt rezervler 43 milyar dolarlık azalışla 83,6 milyar dolar oldu. Toplam brüt rezervler yıl sonunda 106,3 milyar dolar seviyesindeydi. Net rezervler ise 9 Ekim haftasında 287 milyon dolar artışla 17,1 milyar dolara yükseldi.

Veri Takvimi

20 Ekim 2020	Merkezi Yönetim Borç Stoku
Salı	İşgücü İstatistikleri
22 Ekim 2020	TCMB PPK
Perşembe	Tüketici Güven Endeksi

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER	2015	2016	2017	2018	2019	Son 3 Veri		
BÜYÜME						19.Ç4	20.Ç1	20.Ç2
GSYH (milyar USD)	862	863	853	797	761	209	177	153
GSYH (milyar TL)	2.351	2.627	3.134	3.758	4.320	1.208	1.074	1.042
Kişi Başına Gelir (USD)	11.085	10.964	10.696	9.792	9.213			
Büyüme Oranı (%)	6,1	3,3	7,5	3,0	0,9	6,4	4,4	-9,9
Net İhracatın Katkısı (puan, %)	0,6	-1,1	0,2	3,6	2,4	-5,5	-4,0	-7,8
ENFLASYON (yıllık, %)						Tem.20	Ağu.20	Eyl.20
TÜFE	8,8	8,5	11,9	20,3	11,8	11,76	11,77	11,75
Yurt İçi ÜFE	5,7	9,9	15,5	33,6	7,4	8,33	11,53	14,33
İŞGÜCÜ PİYASASI						Nis.20	May.20	Haz.20
İşsizlik Oranı (ort. %)	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
İşgücüne Katılım Oranı (%)	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
DÖVİZ KURLARI						Tem.20	Ağu.20	Eyl.20
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	99,14	93,62	86,38	76,47	76,30	68,47	63,80	62,21
USD/TL	2,91	3,54	3,81	5,27	5,95	6,94	7,31	7,81
EUR/TL	3,18	3,70	4,55	6,03	6,66	8,15	8,69	9,13
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,05	3,62	4,18	5,65	6,30	7,54	8,00	8,47
DIŞ TİCARET (GTS, 12 aylık, milyar USD)						Haz.20	Tem.20	Ağu.20
Dış Ticaret Dengesi	-62,6	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-39,6	-39,2	-43,1
İhracat	151,0	149,2	164,5	177,2	180,8	167,5	166,4	165,7
İthalat	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	207,1	205,6	208,7
Karşılama Oranı (%)	70,7	73,8	68,9	76,6	86,0	80,9	81,0	79,4
ÖDEMELER DENGESİ (12 aylık, milyar USD)						May.20	Haz.20	Tem.20
Cari İşlemler Dengesi	-27,3	-26,8	-40,6	-20,7	8,8	-8,3	-11,1	-14,9
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,4	-3,4	-5,1	-2,6	1,1	-1,0	-1,4	-1,9
Finans Hesabı	9,4	22,5	38,6	0,5	4,9	3,1	-3,5	-1,7
Doğrudan Yatırımlar (net)	14,2	10,8	8,4	9,4	5,9	5,2	4,6	4,3
Portföy Yatırımları (net)	-15,3	6,4	24,1	-3,1	-1,2	-16,2	-15,6	-15,4
Diğer Yatırımlar (net)	10,6	5,3	6,2	-5,7	0,3	14,1	7,4	9,4
Rezerv Varlıklar (net)	-11,8	0,8	-8,2	-10,4	6,3	-19,4	-24,6	-29,0
Net Hata ve Noksan	6,1	5,1	-6,3	9,8	-7,5	-14,2	-10,0	-12,4
BÜTÇE (Kümülatif, milyar TL)						Haz.20	Tem.20	Ağu.20
Harcamalar	506,3	584,1	677,7	830,8	999,5	564,9	681,1	761,4
Faiz Harcamaları	53,0	50,2	56,7	74,0	99,9	71,3	79,7	91,6
Faiz Dışı Harcamalar	453,3	533,8	621,0	756,8	899,5	493,6	601,4	669,8
Gelirler	482,8	554,1	630,3	758,0	875,8	455,4	541,9	650,5
Vergi Gelirleri	407,8	459,0	536,0	621,5	673,3	335,9	412,0	510,4
Bütçe Dengesi	-23,5	-29,9	-47,4	-72,8	-123,7	-109,5	-139,1	-110,9
Faiz Dışı Denge	29,5	20,3	9,3	1,1	-23,8	-38,2	-59,4	-19,3
Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-1,0	-1,1	-1,5	-2,0	-2,9	-3,5	-4,5	-3,9
BORÇ STOKU (12 aylık, milyar TL)						Haz.20	Tem.20	Ağu.20
Merkezi Yönetim								
İç Borç Stoku	440,1	468,6	535,4	586,1	755,1	983,9	1046,7	1098,5
Dış Borç Stoku	238,1	291,3	341,0	481,0	573,8	657,4	674,4	711,9
Toplam Borç Stoku	678,2	760,0	876,5	1067,1	1328,8	1641,3	1721,1	1810,4
Genel Yönetim						19.Ç3	19.Ç4	20.Ç1
AB Tanımlı Borç Stoku	643,3	735,4	878,3	1134,0	1404,2	1319,4	1404,2	1554,5
AB Tanımlı Borç Stoku / GSYH(%)	27,5	28,2	28,2	30,4	32,8	32,1	32,8	35,1
BANKACILIK SEKTÖRÜ (milyar TL)						Haz.20	Tem.20	Ağu.20
Krediler	1.484,3	1.733,6	2.097,3	2.393,1	2.654,4	3.256,0	3.375,8	3.480,1
İhracat Kredileri	115,4	140,7	174,2	245,7	274,7	342,3	346,4	358,9
Türk Eximbank İhracat Kredileri	43,2	61,6	80,3	129,5	142,9	169,9	168,7	176,0
Türk Eximbank'ın Payı (%)	37,4	43,8	46,1	52,7	52,0	49,6	48,7	49,0
SYR (%)	15,6	15,6	16,8	17,3	18,4	19,52	19,21	19,28
TGA (%)	3,1	3,2	3,0	3,9	5,4	4,41	4,25	4,14